Szent Ulrik és Szent Miklós, a hátoldalon a Tízezer vértanú. Szárnyasoltár mozgószárnyának részlete

Alkotó	F.H. mester délnémet műhely
Készítés ideje	1480–1490
Anyag	fa
Technika	tempera, aranyozott
Méretek	magasság: 136,5 cm szélesség: 62 cm
Leltári szám	55.409

Leírás
136,5 x 62 cm

Az oltárszárny belső és külső oldalának festményeit külön leltári számmal vették nyilvántartásba: a belsőn a szent püspökök (ltsz. 55.408), a külsőn az Ararát hegyének vértanúi (ltsz 55.409)

Az egykori ünnepi oldal festménye, feltehetően a teljes felület alávásznazásának köszönhetően a nagyon vékonyan, szinte alapozás nélkül festett külsőnél lényegesen jobb állapotban maradt fenn. Az erősen kopott és töredékes külső oldal a tízezer mártír ábrázolásának egy különleges típusát jeleníti meg, amelyen nem magát a mártírium jelenetét, hanem az egymás mögött felsorakoztatott vértanúkat ábrázolták. A kép előterében megjelenő öt szent azonosítása a glóriákon szereplő nevek alapján lehetséges. Bár a feliratok meglehetősen kopottak és hiányosak, Hermann von Fritzlar 14. századi Szentek élete szövege illetve az Acta Sanctorum alapján rekonstruálhatók:

Balról jobbra:
[THE]ODER[V]S / [DVX] E[LI]A[DES] AR[?] / [ERMOLAVS vagy SEVPSIVS] / [S(ANCTVS)] [AGA]TIVS • CV(M) • SOCI(I)S / CARTERIV[S]

A tábla egykori belső oldalán, a vörös-fehér kockás padlón díszes, gótikus minuszkulával írott FH monogram olvasható.
Szokatlan megoldás, hogy az igényes kivitelre utaló Pressbrokat díszítőelemek nemcsak az oltárszárny ünnepi oldalán, hanem a hétköznapin is felbukkannak.

Proveniencia
Ipolyi-gyűjtemény “84. Oltárszárnykép, előlapján toursi Szent Gergely és Szent Miklós pu

spök; hátán szentek nagy csoportja, az előtérben Eliades, Acacius, Speusippus. XV - XVI. sz. Erősen átfestve.” (Lakatos-Balla 292)

Restaurálás

1983-84 Nagy Éva

Bibliográfia

• Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964. Akadémiai Kiadó), 171.
• Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István; Budapest 1948) 116.
• Új Magyar Sion 1871 II. 374.
• Kalauz a Bihar vármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Múzeumához. Nagyvárad 1898., 84. sz.

Kapcsolódó műtárgyak

55.408 Szent Ulrik és Szent Miklós, a hátoldalon a Tízezer vértanú